

HÍRLEVÉL

**Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása
2025- Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye, Heves vármegye**

2026/1. szám

A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.

A kiadvány nem tükrözi a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet hivatalos álláspontját, elkészítésének és megjelenésének támogatása nem jelenti a tartalom NSZI általi jóváhagyását, a kiadvány kizárólag a szerzők szakmai álláspontját tükrözi.

BELÜGYMINISZTERIUM

Kedves Kollégák!

Szeretettel köszöntünk Titeket módszertani Hírlevelünk 2026. évi első számának megjelenítésével! Mindnyájatoknak sikereket, jó egészséget kívánunk erre az évre is!

Fogadjátok tőlünk most is nagyon sok szeretettel az összegyűjtött információkat, aktualításokat, cikkeket, bemutatókat, értekezéseket.

Törekedtünk rá, hogy minden szakmai terület vonatkozásában újdonságokat szolgáltatassunk, és bízunk benne, hogy az összegyűjtött írások érdekes és új tartalmakat kínálnak nektek.

- Hírlevelünkben bemutatásra kerül a **szenvedélybeteg ellátottak rehabilitációja** vonatkozásában az **önkéntesség** szerepe, valamint a **családi támogatás pozitív hatása**.
- Foglalkozunk továbbá a **Vörös kód időszak tapasztalataival hajléktalan személyeket** ellátó intézmény vonatkozásában.
- Hírlevelünkben szerepeltetünk egy **óvodai és iskolai szociális segítség** területén kidolgozott és alkalmazott **jó gyakorlatot**.
- Bemutatunk továbbá egy remek ötlettárat, mely a **család - és gyermekjóléti szolgáltatásban prevenció**s céllal jelenik meg és a generációk közötti együttműködésre, mint közösségi kezdeményezésre épül.
- Írunk nektek a **Silviahemmet módszerről**, illetve annak szakemberek felé történő közvetítéséről, mely a demens ellátottakkal végzett szakmai tevékenység új szemléletű megközelítése.
- Szólunk továbbá az elmúlt hónapok **legfontosabb eseményeiről a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás** tekintetében, továbbá híreket és aktualításokat közlünk a témában.

Bátorítunk továbbra is titeket, hogy szakmai kérdések és problémák felmerülésekor keressétek bizalommal a módszertani szakértő kollégákat, elérhetőségeiket a korábbi Hírlevelünkben, illetve a Szociális Ágazati Portálon (<https://szocialisportal.hu/borsod-abauj-zemplen-heves/>) találjátok meg!

Kellemes olvasást és eredményes szakmai tevékenységet kívánunk nektek az elkövetkező hónapokra!

Gúr Péter Attila
MESZEGYI igazgató,
TSZR 2025-4353 szakmai vezető,

Homovics Dóra
MESZEGYI szakmatámogatási munkatárs,
46/562-276, 06/70-475-4141
tszr2025@meszegyi.hu

Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény (Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves vármegyék szakmatámogatási konzorcium gesztorintézménye)

BELÜGYMINISZTERIUM

A felépülés pillérei: Az önkéntesség és a családi támogatás szerepe a szenvedélybetegek rehabilitációjában

A szenvedélybeteg-ellátás területén dolgozó szakemberek számára közismert tény, hogy a felépülés nem kizárólag terápiás technikák vagy gyógyszeres beavatkozások eredménye. A tartós józanság és életminőség-javulás mögött komplex belső folyamatok húzódnak meg, amelyek középpontjában az egyén motivációja, felelősségvállalása és aktív részvétele áll. A modern addiktológiai megközelítések kiemelik a támogató környezet jelentőségét, különösen a közösségi részvétel és a családi háttér szerepét (Rácz, 2018). Jelen szakmai értekezés célja annak bemutatása, hogy az önkéntesség és a családi támogatás miként járul hozzá a szenvedélybetegek tartós felépüléséhez, valamint hogyan erősítik egymás hatását a rehabilitációs folyamat során.

A felépülés biopszichoszociális modellje

A biopszichoszociális modell szerint a szenvedélybetegség kezelése csak akkor lehet hatékony, ha az egyén testi, lelki és társas szükségletei egyaránt figyelembe vételre kerülnek (Engel, 1977). A felépülés ebben az értelemben dinamikus folyamat, amely hosszú távú elköteleződést és folyamatos támogatást igényel.

A társas kapcsolatok minősége meghatározó tényező a visszaesés megelőzésében. A pozitív szociális szerepek, a közösségi beágyazottság és az érzelmi biztonság mind olyan védőfaktorok, amelyek elősegítik a józanság fenntartását (Laudet, 2008).

A szenvedélybeteg rehabilitáció szemléleti keretei

A szenvedélybetegség krónikus, visszaesésekre hajlamos állapot, amely nem kizárólag az egyén akaratgyengeségének következménye, hanem összetett bio-pszicho-szociális folyamat eredménye. A rehabilitáció célja nem pusztán a szerhasználat megszüntetése, hanem az életminőség javítása, az önálló, felelős életvezetés kialakítása és a társadalmi kapcsolatok helyreállítása.

Az önkéntesség fogalma a szenvedélybeteg-ellátásban

Az önkéntesség a rehabilitációs gyakorlatban nem csupán formális részvételt vagy segítő tevékenységet jelent. Tágabb értelemben magában foglalja a kezelésbe való belépés önkéntes vállalását, a szabályok elfogadását, valamint a közösségi életben való aktív részvételt. Az önkéntesség a rehabilitáció során az egyén belső motivációjára, autonómiájára és felelősségvállalására épül. A szabadon vállalt részvétel és segítő tevékenység hozzájárul a tartós elköteleződés kialakulásához. A szakmai tapasztalatok azt mutatják, hogy azok a kliensek, akik belső elhatározásból vesznek részt a folyamatban, nagyobb eséllyel jutnak el a stabil felépülésig.

Motiváció és elköteleződés

A belső motiváció kialakulása és fenntartása a rehabilitáció egyik legnagyobb kihívása. Az önkéntes alapon végzett tevékenységek – például közösségi feladatvállalás, sorstársi segítség vagy intézményi önkéntes munka – kézzelfogható módon erősítik az önhatékonyság érzését, csökkenti a visszaesés kockázatát.

A kliens megtapasztalja, hogy nem csupán ellátott, hanem értékes és hasznos tagja a közösségnek. A hasznosság megélése kulcsfontosságú a felépülésben.

Az önkéntesség hatása az identitásra

A szenvedélybetegség gyakran beszűkíti az identitást, amelyben a „függő” szerep válik dominánssá. Az önkéntesség lehetőséget ad arra, hogy az egyén új, pozitív szerepeket próbáljon ki. A segítői szerep – még ha korlátozott formában is – hozzájárul az önkép formálódásához és a személyes értékek újrafelfedezéséhez. Az identitás újjáépítése kulcsfontosságú a felépülésben. A szenvedélybetegséggel járó stigmatizáció és önstigmatizáció csökkenthető, ha az érintett személy pozitív szerepekben élheti meg önmagát.

Az önkéntesség szerepe a rehabilitációban

Az önkéntes tevékenység jelentősége a felépülés során több dimenzióban értelmezhető. Strukturálja a mindennapokat, csökkenti az üres időszakokat, amelyek gyakran a visszaesés kockázatát hordozzák. Emellett az önkéntesség során az egyén megtapasztalhatja a társadalmi hasznosság érzését, amely növeli az önértékelést és az önhatékonytágot (Thoits & Hewitt, 2001).

Az önkéntesség közösségi élményt nyújt, és hozzájárul a proszociális viselkedés megerősödéséhez. Az önkéntesség elősegíti a közösségi kapcsolatok újjáépítését és a társadalmi reintegrációt.

A másokért végzett szolgálat erkölcsi és spirituális jelentőséggel bír, amely mélyíti a felépülés értelmét.

A családi támogatás jelentősége

A család a szenvedélybetegségből való felépülés egyik legfontosabb erőforrása. A támogató, elfogadó családi légkör növeli a kezelésben maradás esélyét, és javítja a hosszú távú kimeneteket (McCrary & Epstein, 2013). A családtagok érzelmi és gyakorlati támogatása – hozzátartozói csoportok – különösen fontos a rehabilitáció korai szakaszában.

Ugyanakkor a diszfunkcionális családi minták – például a kodependencia vagy a konfliktuskerülés – akadályozhatják a felépülést. A családterápia célja ezen minták felismerése és átalakítása, valamint az egészséges határok kialakítása (Szabó, 2019).

Az önkéntesség és a családi támogatás kapcsolata

Az önkéntesség és a családi támogatás egymást erősítő tényezők. A család ösztönző szerepet tölthet be az önkéntes tevékenységek megkezdésében, míg az önkéntesség során elért sikerek pozitív visszajelzést adnak a családi rendszer számára. Ez a kölcsönhatás növeli a felépülés stabilitását és a társadalmi reintegráció esélyét.

Összegzésként megállapítható, hogy a szenvedélybetegek rehabilitációja akkor lehet igazán eredményes, ha a kezelési folyamat túlmutat az egyéni szinten, és aktívan bevonja a családot, valamint a közösségi részvétel lehetőségeit. Az önkéntesség és a családi támogatás együttesen olyan megtartó rendszert alkot, amely elősegíti a tartós józanságot és az életminőség javulását, megfelelő szakmai keretek között jelentősen hozzájárul a tartós felépüléshez.

Füleki Tímea Mária
módszertani megbízott

Dr. Csiba László Integrált Szociális Intézmény Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye

Szakirodalmi jegyzék

Bánki, M. (2016). Addiktológia alapjai. Budapest: Medicina.

Engel, G. L. (1977). The need for a new medical model: A challenge for biomedicine. *Science*, 196(4286), 129–136.

Laudet, A. B. (2008). The road to recovery: Where are we going and how do we get there? *Empirical Research*, 16(1), 1–26.

McCrary, B. S., & Epstein, E. E. (2013). *Addictions: A comprehensive guidebook*. Oxford University Press.

Rácz, J. (2018). *Szenvedélybetegségek szociológiája*. Budapest: L'Harmattan.

Szabó, M. (2019). *Családterápia az addiktológiában*. Budapest: Semmelweis Kiadó.

Thoits, P. A., & Hewitt, L. N. (2001). Volunteer work and well-being. *Journal of Health and Social Behavior*, 42(2), 115–131.

Vörös kód időszak tapasztalatai hajléktalan személyeket ellátó intézmény szemszögéből

A régiónk kihasználtsági adatai nagymértékben nem változtak egy átlagos hónaphoz képest két települést kivéve, az egyik Gyöngyös, ahol folyamatosan 5 fő volt létszámon felül, a másik Tiszaújváros, ahol átlagban 2-3 fő létszámon felüli volt, cikkünkben látható lesz, hogy a hozzánk beérkező hívások elég nagy hányada fűtetlen ingatlanokra szólt, nagy részük soha nem folytatott hajléktalan életmódot, és idős emberekről volt szó. A számukra legmegfelelőbb elhelyezést választottuk, így idős otthonokban kerültek elhelyezésre, közülük egyről biztosan tudjuk, hogy hosszabb távon ottmaradhat a befogadó intézményben. Több esetünknel pedig a helyi szervezetek biztosítottak átmeneti megoldást a rászorulóknak számára, pl. fűtött helyiséget biztosítottak a falu iskolájában, művelődési házában, ahol a helyi rászorulóknak átvészelhették az éjszakát és meleg teát is kaptak. Így eredményeinkről sajnos kiugró grafikonokkal nem szolgálhatunk.

A Vörös kód időszak tapasztalatai alapján összességében elmondható, hogy a régióban működő intézmények és hatóságok közötti együttműködés példaértékű volt. A szociális szolgáltatók, hajléktalanellátó intézmények, családsegítők, önkormányzatok, egészségügyi intézmények, valamint a rendészeti szervek részéről jelentős összefogás és együttműködési készség volt tapasztalható. Ugyanakkor megállapítható, hogy a Vörös kód protokoll eljárási rendjének értelmezése és gyakorlati alkalmazása egyes területeken még nem egységes, ezért ezen a téren további szakmai egyeztetések és fejlesztések szükségesek.

A segítséget kérők és a segítő szervezetek közötti kommunikáció alapvetően jól működött, a jelzőrendszer aktív és hatékony volt.

A Vörös kód időszaka alatt régiónkban a legtöbb bejelentés vidéki, fűtetlen ingatlanokkal kapcsolatban érkezett, összesen 33 esetben. Utcán, illetve közterületen tartózkodó személyekről 27 bejelentést kaptunk. Ez az adat rámutat a régió szociális kihívásaira, különösen a vidéki lakosság egy részének nehéz életkörülményeire.

Sajnos sok esetben a vidéki családsegítő szolgálatok is eszköztelenek, nem rendelkeznek gépjárművel, sok esetben az éjszakai ügyelet sem tud vidéken házhoz menni, így minden esetben a krízis autó kerül kiküldésre fűtetlen ingatlanokban lévő rászorulókhhoz is. Minden ilyen esetben mérlegelni kell, hiszen csupán egy autó jut két megyére, ezért a diszpécshozzászólásnak fontos döntést kell hoznia, hogy az amúgy utcán éjszakázók ellátására felszerelt kocsit kiküldésével, nem veszélyeztetünk-e egy olyan esetet, hogy épp egy fűtetlen házhoz tartó krízis autó esetleg nem ér oda időben, egy másik híváshoz, ami utcán tartózkodó klienshez hívná. Minden esetben próbáljuk előbb helyi szereplőkkel megoldani az eseteket, de késő este erre nem mindig van lehetőség. Tapasztalataink szerint, a fűtetlen ingatlanokban

tartózkodók sokszor nagyobb veszélyben vannak, hiszen Ők „nincsenek szem előtt”, mint az utcán, padon fekvő társaik. Sajnos ez egy olyan dilemma, amivel vörös kód alatt nap mint nap szembe néznek diszpécser kollégáink.

Több esetben tapasztaltuk, hogy az érintettek a szélsőséges hideg ellenére sem kívánták elhagyni fűtetlen otthonukat, elsősorban ingóságaik védelme miatt.

Mind emellett számtalan olyan eset volt, hogy sikerült rábeszelnünk őket, hogy jöjjenek velünk hajléktalanellátó intézménybe, mely kilométerekre volt településüktől, természetesen ezen személyek minél hamarabb szeretnének visszatérni fűtetlen otthonukba, hiszen nekik van hova haza térni. Sokszor említették meg ezt a krízis autóban ülve, hogy mikor szállítjuk vissza őket otthonukba, ilyenkor krízis autós kollégáink szorult szívvel, de közölték, hogy sajnos haza szállításban segíteni mi nem tudunk. Sajnos ilyen esetben, sokszor önerőből kell haza jutniuk, melynek anyagi vonzata egy amúgy is rászoruló embernek sok. Itt még megjegyeznék az is, hogy ezen esetekben, állami esetleg önkormányzati segítséggel otthonukban maradhatnak, egy kisebb felújítás, kölcsön hőszigetelő, tűzifa, egy ablak/ajtójavítás után, és nem az amúgy is túltelített hajléktalan ellátást terhelnék tovább az amúgy ingatlanban élő rászorulókkal.

A legtöbb jelzés a családsegítő szolgálatoktól és kórházi szociális munkásoktól érkezett, összesen 41 alkalommal. Az önkormányzatok és a falugondnoki szolgálatok kiemelkedő segítséget nyújtottak, különösen a rászoruló szállításában, illetve számos esetben helyben, közös együttműködéssel sikerült a krízishelyzetet megoldani. A bejelentések nyomán több új kliens került a családsegítő szolgálatok látókörébe, ami hosszabb távú segítségnyújtás lehetőségét is megteremtette.

A régió rendőrségi szerveivel kifejezetten jó együttműködést tapasztaltunk. A rendőrség és a rendészeti szervek munkatársaitól összesen 21 bejelentés érkezett, amelyek jelentősen hozzájárultak a veszélyeztetett személyek időben történő eléréséhez.

A régió kórházai részéről ugyanakkor jelentős leterheltség volt tapasztalható, hirtelen sürgősséggel akarták „otthonukba” bocsájtani a már ellátásra nem szoruló embereket, megkereséseik sokszor olyan személyekre szóltak, akik nem feleltek meg az önellátás fogalmának szociális szemszögből, kerekesszékes, katéteres, több amputált végtag (2 láb egy kar), mentális problémával küzdő betegekről volt szó. Sokan a kórházi kezelésük alatt váltak hajléktalanná, ezen esetben kértük a kórházakat, hogy tartsák vissza betegeiket, hisz számukra a hajléktalan ellátás nem megfelelő. A szállók nagy része még nem akadálymentesített, ápoló személyzet pedig nincs pl. egy katéter cseréhez. Sajnos a legtöbb konfliktus ezen elhelyezések alatt alakult ki. Természetesen próbáltuk itt is a legmegfelelőbb megoldást megtalálni, ami nem mindig sikerült egy éjszaka alatt. Noha megértjük a kórházakra került nyomást, és az ezzel járó feszültséget, de sajnos ápolásra szoruló, nem önellátó embert nem „tolhatunk” rá a hajléktalan ellátásra.

A jövőben ezen a területen is indokolt az együttműködés további erősítése.

A Vörös kód időszak alatt krízisautóink összesen 18 alkalommal vonultak ki rászorulókhöz. További 22 esetben utcai szolgálatok, rendőrségi egységek, illetve falugondnoki szolgálatok nyújtottak segítséget. Mentőszolgálat értesítésére 6 alkalommal volt szükség, azonban fagyási sérülés miatt egyetlen esetben sem kellett intézkedni.

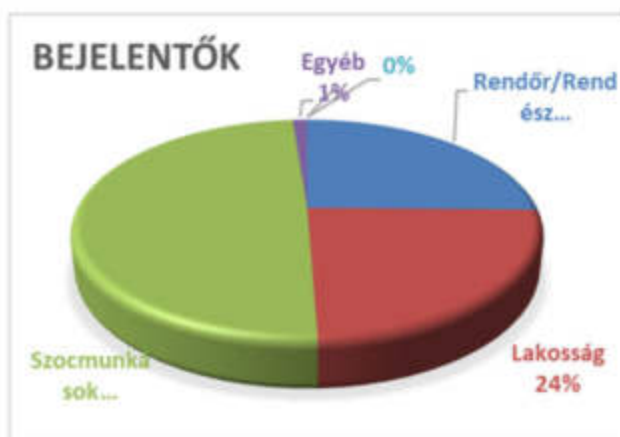

Krízisautóink felszereléséből 4 fő részére biztosítottunk teljes ruházatcserét, valamint összesen 20 adag forró levest és 20 adag meleg teát osztottunk ki az utcán, illetve fűtetlen ingatlanban tartózkodó személyek számára.

A hívások számában az első napok során jelentős emelkedés volt tapasztalható: két nap alatt annyi bejelentést kezeltünk, mint egy átlagos hónap egy teljes hetében. Ez jól mutatja a szélsőséges időjárási körülmények közvetlen hatását a lakosság veszélyeztetettségére.

Hozzánk érkező hívások bejelentői:

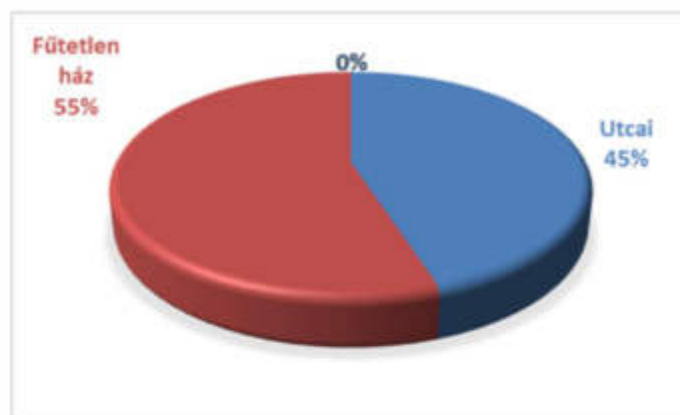
Területi megoszlás:

BELÜGYMINISZTERIUM

Utca és a Fűtetlen otthonban élők megoszlása:

Összességében megállapítható, hogy a jelzőrendszer hatékonyan működött, és a társszervezetek együttműködésének köszönhetően számos krízishelyzetet sikerült időben kezelni. A tapasztalatok ugyanakkor rámutattak arra is, hogy a protokoll egységes értelmezése és az intézményközi koordináció további fejlesztése szükséges a még hatékonyabb segítségnyújtás érdekében.

Fontos kiemelni, hogy a Vörös kód időszaka több esetben lehetőséget teremtett arra, hogy idős, veszélyeztetett személyek megfelelő elhelyezéshez jussanak, és bekerüljenek bentlakásos intézményekbe. A Vörös kód nem csupán kríziskezelési eszköz, hanem egyben esély is arra, hogy az érintettek hosszabb távon biztonságos és stabil ellátásban részesüljenek.

Kocsenga Anton, Csikász Árpád
módszertani megbízottak
Migléczi Viktória
diszpécser koordinátor

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Miskolc

Bevezetés

2018 ősze óta vagyok a csoportvezetője a szolgáltatást biztosító szakembereknek. 39 településen 41 kolléga látja el a feladatot Miskolc Járásban. A települések harmadában van szegregált, vagy hátrányos helyzetű településrész, és van olyan óvoda, iskola, ahová jellemzően az ezen a területen élő, zömében mélyszegénységgel, annak hátrányaival küzdő családok gyermekei járnak. Ezekben a köznevelési intézményekben probléma a hátrányos helyzetből fakadó összes nehézség, többek között az igazolt és igazolatlan hiányzások nagy száma és a lemorzsolódás veszélyének jelenségek is. Ezekben az intézményekben közös nehézség ezzel együtt a pedagógusok szintén kihívásokkal teli helyzete, a leterheltségből fakadó mentális állapota, eszköztelenség érzése, a kiégésük fokozott veszélye.

A szolgáltatás beindításának, kiépítésének időszakában az egyik fontos feladatommak tekintettem az együttműködést, a közös munka megalapozását az iskolapszichológus hálózattal. A hátrányos helyzet problémakörével küzdő iskolák megismerése fordulópontra volt a mi együttműködésünkben is, a közös célunk lett az ott dolgozó pedagógusok megtámogatása, a gyermekek jólétének biztosítása mellett.

Közösen felépítettünk egy tervet a megvalósításra, létrehoztunk és immáron negyedik éve működtetünk közösen egy speciális ágazatközi munkacsoportot a járásban.

Egy életképes, a napi problémákra reagálni tudó, ugyanakkor innovatív csoportmunka tudott létrejönni, ami az óvodai, iskolai szociális segítség szolgáltatásának a teljes körű, maradéktalan kiépítéséhez és a hatékony, sikeres megvalósulásához, működéséhez is hozzájárul a mai napig is a járásunkban. Csoportvezetőként, szociális munkásként számomra mindez személyes és szakmai célkitűzés, amely többek között a bemutatni kívánt munkacsoport munkája által is teljesülhetett.

A munkacsoport története

Kiindulópont, munkahipotézisünk: mindkét segítő szakma képviselőiként észleltünk egy problémát. Az érintett iskolák pedagógusai azonos helyzetekkel küzdenek, megterhelődnek, kiégésük veszélye hatványozottá válik, mely az intézményekben tanuló gyermekekre is kihatással van.

Az intézmény, ahol dolgozom a MESZEGYI, az igazgatóját és a szakmai vezetőit tájékoztattam, bevontam a folyamatba, az iskolapszichológusok vezetője pedig a pedagógiai szakszolgálat vezető munkatársait készítette fel eközben.

Ezzel párhuzamosan megkerestük a terveinkkel a tankerület vezetőit, szakmai munkatársait.

Minden terület nyitott volt az együttműködésre, a közös munkára.

Ezt követően kiválasztottuk az érintett iskolákat és a tankerület közreműködésével meghívtuk őket egy első találkozásra.

Hét intézmény igazgatója jelezte vissza, hogy szívesen részt venne a közös munkában, később a harmadik évben két további település iskolája kapcsolódott be a munkacsoportba. Négy miskolci, négy kiskvárosi és egy nagyközségi intézmény lett a munkacsoportunk tagja.

A tankerület adott otthont a csoport működésének egy kollégium nagy csoportszobájában, ami egyben a tankerület egyik tárgyalóterme is.

Bevezetesként ismertettük azt, hogy hogyan és miért született ez a kezdeményezés, hogy a hátrányos, nehéz helyzetű köznevelési intézmények pedagógusainak támogatása fontos számunkra. A munkacsoportnak felkínáltunk egy tematikát és munkamódszereket.

Az első két alkalom végére összegyűjtöttük a közös problémákat, és elhatároztuk, hogy a következő találkozók az iskolák megismertetik egymással a helyzetüket, az egyéni problémakezelési stratégiáikat, az eddig alkalmazott módszereiket.

Közös célt fogalmaztunk meg és nevet is választottunk, ezzel megalakultunk.

A hivatalos közmegegyezésen alapuló, deklarált célunk lett a hátrányos helyzetű diákokat nagy számban oktató iskolák támogatása az **Iskolák Jobb Helyzetéért Munkacsoport** keretében, a szakmai és ágazatközi összefogás további erősítése.

Mindenki tudott azonosulni a kezdeményezéssel és a téma fontossága, és időszerűsége miatt már a kezdeti időszakban elköteleződtek a munkacsoport munkája mellett, amit akkor egy tanévre terveztünk. Minden hónap első szerdáján 14 órától 16 óráig dolgozott együtt az ágazatközi szakmai team.

Hamar, már a harmadik, negyedik találkozón megjelentek azok az igények, hogy születhessenek nehéz helyzetekben alkalmazható helyi, konkrét eljárásrendek az ideális, ajánlott együttműködésekről, például: jelzést igénylő helyzetekről, valamint az iskolákban előforduló leggyakoribb krízishelyzetek kezeléséről. Bántalmazás, iskolai agresszió, verekedések, tanárok kiszolgáltatottsága, droghasználat, alkoholfogyasztás, fenyegetés, öngyilkossági helyzet, online zaklatás, fegyelmi tárgyalás, szülőkkel történő kapcsolattartás voltak a legfontosabb témák, amelyeket felvetettek az iskolák.

Az első év a problématerkép elkészítésének jegyében sok ventilálással telt, a második év vándorgyűlés jelleggel a jó gyakorlatok részletes bemutatásával. A harmadik évben pedig egy speciális esetmegbeszélő munkára szerződünk, amikor az ágazatközi részvétel nagyon jól szolgálta a feldolgozást és a megoldáskeresés hatékonyságát. Az első és a második év végén is újra szerződünk a következő év munkájára, témájára és munkamódszereire. A csoportvezető társammal, az iskolapszichológusok vezetőjével többször konzultáltunk a csoport működéséről, dinamikájáról, szakaszairól, valamint a lezárás, folytatás dilemmáiról. A munkacsoport résztvevői meglepetésünkre kivétel nélkül mindkét év végén a folytatásra szavaztak. A folytatás részleteit, indokoltságát együtt vitattuk meg, a munkacsoport tagjai közül mindenki hasznosnak, hatékonynak és segítségnek élte meg a rendszeres találkozókat.

Az **Iskolák Jobb Helyzetéért Munkacsoport** eredményei:

- Ventilálásra biztosított lehetőséget a csoport, főként az első évben volt erre nagy igény: Havonta elmondhatták a köznevelési intézmények igazgatói és pedagógusai az aktuálisan legnyomasztóbb problémáikat. Erre a későbbiekben is minden alkalommal biztosítottunk időt. Ilyenkor adtak egymásnak gyors tanácsokat, ötleteket, de volt olyan is hogy csak meghallgattuk egymást. Ennek a ventilálási lehetőségnek szerepe lett abban, hogy hosszútávon csökkent a résztvevők stressz szintje, ami pedig a kiégés megelőzését támogatta.
- Információcsere: az a tényező, hogy a csoport ágazatközi résztvevői is jelen voltak, valamint a tankerület vezetői is, biztosított egy rendszeres információcsere lehetőséget a szakmák és intézmények között.

- **Érdekképviselő:** az iskolák vezetőit, pedagógusait ez a csoport érdekérvényesítési helyzetbe hozta, a tankerület még nyitottabbá vált a problémáikra: minden hónapban élhettek azzal, hogy a tankerület felé külön is, még hangsúlyosabban is jelezzék a munkáltatói hatáskörbe tartozó, de a nehéz helyzetükből adódó közös, mindenkit érintő problémáikat. Szerencsés helyzet volt, hogy a tankerület vezetői erre nyitottan reagáltak, és az idő során hasznosnak érezték, hogy új információk jutnak ez által a tudomásukra.
- **Jó gyakorlatok bemutatása:** a munkacsoport azt választotta a második évben, hogy minden hónapban egy másik intézmény biztosított helyszínt a találkozóknak, ahol a házigazda intézmény pedagógusai bemutathatták a közösségüket, a működésüket és a főleg a jó gyakorlataikat. Azokat a módszereket, technikákat ismertették, amelyek beváltak az esetükben a hátrányos helyzetű sokproblémás családokból érkező gyerekek nevelésében, támogatásában, tanításában.
- **Speciális ágazatközi esetmegbeszélő csoportot** működése a harmadik évben: A pedagógusok az érintett iskolákban számos embert próbáló helyzettel találkoznak tanítás közben. Ezek közül nagyon sokat nem tudnak évek óta kezelni. Ebben kértek segítséget az iskolák vezetői, hiszen a kiégéshez vezet, ha ezekkel a problémákkal nem foglalkozunk rendszer szinten, és konkrétan. Az esetmegbeszélő csoporton részt vesznek a családsegítők, esetmenedzserek, iskola pszichológusok, valamint a fejlesztéssel foglalkozó szakemberek is. Közösén kerestük a felismerhető beavatkozási pontokat, amelyek egy későbbi cselekvési terv alapjai lehetnek. Ezzel a támogató folyamattal segítséget kaphattak a pedagógusok, ami hozzájárulhat a helyzetkezeléshez. Minden hónapban egy újabb általános iskola vezetése és pedagógusai hozhattak egy nehéz, elakadásokkal teli esetet. A közös gondolkodás, a dilemmák együttes mérlegelése és lehetséges megoldási alternatívák keresése volt a cél.

Az iskolák vezetői és a tankerület egyaránt segítségként élte meg a közös munkát.

- **Edukáció:** a három év alatt több előadást is beiktattunk, többek között a kiégésről, a trauma tudatos segítésről, a mélyszegénységben élő gyermekek lemaradásának pszichés okairól, az asszertív kommunikációról, és az agressziókezelésről, a drogprevenciós technikákról.
- **Módszertani fejlesztés:** a pedagógiai szakszolgálat munkatársai a tankerület támogatásával úgynevezett oktatást könnyítő gyakorlatokat, módszereket ismertettek. Támogatást kaptak az iskolák abban, hogy merjenek alternatív technikákat alkalmazni. Bízattatást kaptak arra a pedagógusok, hogy „merjenek” letérni a „kötött”, rugalmatlan oktatási utakról, keretekről, annak érdekében, hogy a gyerekek „taníthatóak” legyenek. Szó volt arról, hogy milyen ráhangolódási lehetőségek vannak és milyen levezetési gyakorlatok használhatóak egy tanórán. A szegregátumból sokproblémás családokból érkező gyerekek sokszor egy nehéz este vagy traumatikus élmény után érkeznek az iskolába, felzaklatott állapotban pedig nem tudnak a tanórai kereteknek megfelelni és sokszor képtelenek figyelni.
- **Belső eljárás rendek készültek:** Első évben a szociális szakma és a köznevelési intézmények együttműködése volt a fókusz. Veszélyeztetettségi helyzetekben fontos, hogy hogyan működnek együtt és teljesítik jelzési kötelezettségüket a különböző szakemberek. A hatékony összedolgozáshoz született egy belső útmutató, amit együtt készítettünk el. Második évben megfigyelhető volt, hogy a szakemberek többször találkoztak az öngyilkosságokkal kapcsolatos helyzetekkel, dilemmáik megsokasodtak.

A pedagógusok többször „lefagytak”, nehezen kezeltek helyzeteket. Nagy igényük volt arra, hogy szülessen egy belső útmutató, arra vonatkozóan hogy miként kezeljék az önbántalmazással kapcsolatos helyzeteket. Ilyenek például a falcolás, az öngyilkossági gondolatok, kísérletek, az öngyilkossággal való fenyegetőzés, a megtalált búcsúlevelek helyzetei. A harmadik évben a cyberbullying és a fegyelmi tárgyalások kérdésköre került előtérbe, melyhez szintén készítettünk egy belső útmutatót.

- Önsegítő (elakadások esetén egymást rendszeresen keresték a munkacsoporton kívül is), és gyógyító csoport jellege (a kiégés megelőzés hatása miatt) is volt ennek a munkacsoportnak. Emellett pedig közösségi szociális munka szemlélete is megjelent, hiszen az ágazatközi jellege a teljes járási segítő közösségre is kifejtette hatását. Ehhez hozzájárult az is, hogy csapatépítő programot szerveztünk és közösségépítő rekreációs programot is szerveztünk.
- A jelzőrendszeri tagok együttműködésére pozitív hatással volt a munkacsoport. A személyes ismeretség, a rendszeres kapcsolattartás miatt kialakult a bizalom egymásban.

Összegzés

A gyermekek között nem szelektáló, gyermekközpontú, korszerű, differenciált, pedagógiai formákat alkalmazó iskola teremthet esélyt a társadalmi integráció eléréséhez.

A város, a járás szegregátumainak helyzete sokféle kihívást jelent, többek közt emiatt is egyre több iskolában jelentkező probléma a hátrányos helyzetű tanulók számának megemelkedése, amely napi szinten nehezíti az iskolai oktató-nevelő munkát. Az ezekben az iskolákban végzett munka során szoros együttműködés alakult ki az iskolapszichológus segítő hálózattal. Munkánk eredményességének növelése érdekében gyakran tartottunk szakmaközi megbeszéléseket a tapasztalatainkról és arról, hogyan tudnánk hatékonyabban működni az adott iskolában. Ennek eredményeként indult el a tankerület és a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény támogatásával az Iskolák Jobb Helyzetéért Munkacsoport, mely a feszültségek ventilálásával, jól bevált gyakorlatok bemutatásával, esetmegbeszélésekkel segítette a programba bekapcsolódó iskolákat.

A programban részt vevő iskoláknál és pedagógusoknál a problémák megoldása érdekében együtt gondolkodó, jó gyakorlatokat kidolgozó és megosztó szakmai munkaközösség jött létre. Jó gyakorlataik megosztása ezen intézmények innovációjához hozzájárult, az intézmények pedagógiai eszköztára bővült.

Számomra az óvodai, iskolai szociális segítség szolgáltatás bevezetésével a klasszikus szociális munka lehetősége tért vissza. Éreztem az elejétől, hogy a speciális helyzetünkből adódóan jó hatással tudunk lenni a rendszerek hatékony együttműködésére, és egyfajta felelősségünk van a szociális szakma megújulásban is. Meg kellett látnunk, hogy mit tehetünk a mi kompetencia határainkon belül rendszer szinten, hogy mire van szükség a térségben a gyermekek hatékony védelméhez, képviseléséhez, jogaik érvényesüléséhez.

Reményem szerint az ágazatközi munkacsoport ezt a célt jól szolgálta.

Szolnoki Beáta
módszertani megbízott

Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény

A közösségi szociális munka és a generációk közötti szinergia lehetőségei a Füzesabony-Szihalom Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ gyakorlatában

A modern család- és gyermekjóléti szolgáltatások egyik legnagyobb kihívása, hogy miként lépjenek ki a klasszikus, sokszor stigmatizáló hivatali szerepkörből, és váljanak a helyi közösség szerves, bizalmi részévé. Konzorciumi partnerként a területi szakmatámogatási rendszerben olyan módszertant képviselünk, amely a prevenciót és a közösségépítést tekinti az elsődleges szakmai eszköznek. Írásunkban bemutatjuk, miként kapcsolódik össze nálunk a generációk közötti párbeszéd az élményalapú prevencióval, és ez hogyan támogatja a gyermekvédelmi célkitűzéseket.

Intézményi válasz az izolációra:

Az intézményünk által gondozott célcsoportok – az idősek és a gyermekes családok – gyakran hasonló problémákkal küzdenek: a társadalmi elszigetelődéssel és a természetes támogató rendszerek (rokonság, szomszédság) fellazulásával. Ezt felismerve, tudatosan építjük ki a „generációs hidat”, amely az intézményünk keretei között működtetett idősek nappali ellátása és a család-, és gyermekjóléti szolgáltatás között húzódik.

Ez a kapcsolódási pont szakmai szempontból több mint egyszerű közös időtöltés. Szociálpedagógiai szempontból az intergenerációs tanulás folyamatáról beszélünk. Amikor az idősek és a gyermekek közösen vesznek részt kézműves foglalkozásokon, vagy a hagyományörző alkalmak során történeteket osztanak meg egymással, egyfajta „szociális hálózövés” történik. A gyermekek számára az idős generáció stabilitást, türelmet és a múlt értékeinek közvetítését jelenti – ez különösen fontos azon fiataloknál, akiknél a családi struktúra sérült vagy hiányzik a nagyszülői minta. Ezzel párhuzamosan az idősek számára a gyermekek jelenléte a „generatív szemléletet” erősíti: az érzést, hogy tudásuk és tapasztalatuk átadható, értékes és szükség van rá. Ez a kölcsönösség csökkentheti az időskori depresszió kockázatát és növeli a gyermekek empátiás készségét, ami a későbbi deviáns viselkedésformák egyik legfőbb gátja.

Az élményalapú prevenció és az alacsonyküszöbű elérhetőség:

A generációk közötti együttműködésből egyenes út vezet a közösségi rendezvényekig, amelyek nálunk a prevenció „előszobáját” jelentik. Sokan kérdezhetnék, hogy mi köze van egy húsvéti tojáskeresésnek vagy egy adventi készülődésnek a szakmai munkához. A válasz az alacsonyküszöbű elérhetőség stratégiájában rejlik.

A családsegítés egyik legnehezebb feladata a bizalmatlan, izolált vagy problémáikat titkoló családok elérése. Egy-egy közösségi rendezvény, mint például a húsvéti tojáskeresés, vagy az Adventre, karácsonyi ünnepekre való hangolódás lehetőséget ad arra, hogy a szakember a közös élmény szervezőjeként jelenjen meg. Az ilyen informális terekben a szülők és gyermekek megnyílnak, a szakember pedig olyan finom jelzéseket, interakciókat láthat (például a szülő-gyermek közötti kötődés minősége, szélsőségesebb esetben akár az elhanyagolásra utaló jelek), amelyek egy hivatalos családlátogatás során gyakran rejtve maradnak.

Véleményünk szerint ezek a programok szocializációs színterek is. A közös játék során a gyermekek strukturált keretek között gyakorolják a szabálykövetést, a várakozást és a

csoportos együttműködést is. Ezek az alapvető készségek elengedhetetlenek az óvodai vagy az iskolai beilleszkedéshez és a későbbi társadalmi integrációhoz. Így válik egy egyszerű ünnepi esemény a primer prevenció eszközévé.

A közösségi programok során tapasztaltakat és a kialakult bizalmi tőkét az intézmény a szakmai munka mélyebb szintjein is hasznosítja. Ahhoz, hogy a prevenció teljes körű legyen, a „hídnak” nemcsak generációk, hanem az intézmények között is állnia kell. A közösségi programok során közvetlenebb kapcsolatot alakíthatnak ki egymással óvodák, iskolák vagy akár a rendvédelmi szervek is, természetesen a közösségi program jellegéből, szereplőiből adódóan. A közösségi programelemekhez itt kapcsolódhatnak fórumok, prevenciós előadások is.

Az általunk szervezett szakmai fórumok és prevenciós előadások (legyen szó drogprevencióról vagy az online tér veszélyeiről) azt a célt szolgálják, hogy a rendőrség, az egészségügy, az oktatási intézmények és a szociális szféra közös nyelvet beszéljen, a gyermekekre, családokra és idősekre fókuszáltan végezzük tevékenységünket.

A szakmai szemlélet abban nyilvánul meg, hogy a gyermeket nem elszigetelt egyénként, hanem környezetének (család, iskola, baráti kör) metszetében vizsgáljuk.

A Füzesabony-Szihalom Szociális, Család- és Gyermejjóléti Központ gyakorlata és az elmúlt évek tapasztalata azt mutatja, hogy a szakmai siker egyik lehetséges kulcsa az integrált szemléletmód. Minden egyes közösen festett húsvéti tojás, minden átadott ajándék, adomány, minden generációk közötti beszélgetés és minden szakmai egyeztetés ugyanazt a célt szolgálja: egy megtartó, védelmező közösségi háló kialakítását.

Konzorciumi partnerként célunk, hogy ezen „jó gyakorlatok” bemutatásával inspiráljuk a területen dolgozó kollégákat. Valljuk, hogy a szociális munka nem csupán problémák kezelése, hanem az életminőség javítása és az emberi méltóság megőrzése minden életkorban. A jövőben is arra törekszünk, hogy intézményünk ne csak egy szolgáltatóhely, hanem egy olyan szellemi műhely legyen, ahol a szakmaiság az empátiával és a közösségi aktivitással kéz a kézben jár.

Veres Péter
módszertani megbízott
Füzesabony-Szihalom Szociális, Család- és Gyermejjóléti Központ

BELÜGYMINISZTERIUM

A Silviahemmet-módszer szemléletformáló szerepe a demens ellátásban

A demenciával élő személyek ellátása napjaink egyik szakmai kihívása a szociális és az egészségügyi ágazatban. A demenciával élők számának növekedése az idősödő társadalomban fokozott figyelmet irányít az ellátás minőségére, amelynek kulcsa a szakmai protokollok mellett a támogató szemlélet és attitűd. Ebben a komplex, érzelmileg és szakmailag is megterhelő ellátási környezetben különösen nagy jelentősége van azoknak a módszereknek, amelyek rendszerszinten, mégis emberközpontúan nyújtanak kapaszkodót a szakemberek számára. Ilyen innovatív megközelítést képvisel a svéd Silviahemmet-módszer.

A Silviahemmet szemléletet XVI. Károly Gusztáv svéd király felesége, Silvia királyné kezdeményezésére dolgozták ki azzal a céllal, hogy javítsák a demenciával élők életminőségét, valamint támogassák az őket gondozó szakemberek és hozzátartozók munkáját. A módszer középpontjában az emberi méltóság, az empátia, a személyre szabott gondozás és a csapatmunka áll. Alapelve, hogy a demenciával élő személy nem „betegsként”, hanem teljes értékű emberként jelenik meg az ellátásban, akinek élettörténete, szokásai, érzései és szükségletei meghatározóak a gondozás során.

A Bérce Idősek Otthona és Támogatott Lakhatás Heves Vármegye intézményében a Silviahemmet-módszer szemléletének erősítése érdekében 65 munkatárs részére négy alkalommal tartottam képzést. Az intézményben fontosnak tartjuk a demencia-specifikus szemléletmód elmélyítését és a gyakorlatba átültethető tudásmegosztást, hogy kollégáink a mindennapi munka során közvetlenül alkalmazható szemlélettel támogassák a demens ellátottakat.

A képzés célja nem pusztán ismeretátadás volt, hanem szemléletformálás. Annak tudatosítása, hogy a demens ellátás minősége alapvetően a személyközpontú gondozáson, kommunikáción, az egyéni képességek megőrzésének támogatásán, az egyéni élettörténetek megismerésén múlik. A résztvevők megismerkedtek a módszer négy alappilléreivel – a tünetek megértésével, a csapatmunkával, a hozzátartozók bevonásával és a kommunikáció jelentőségével –, valamint gyakorlati példákon keresztül dolgoztuk fel a mindennapi ellátás során felmerülő kihívásokat.

A képzés egyik legfontosabb tapasztalata az volt, hogy a Silviahemmet-módszer kézzelfogható eszközöket ad a szakemberek kezébe a nehéz helyzetek kezelésére. A viselkedéses és pszichés tünetek mögött meghúzódó okok megértése – például a fájdalom, a félelem, a környezeti túlterheltség vagy a kommunikációs akadályok felismerése – lehetővé teszi a konfliktushelyzetek megelőzését és a feszültségek csökkentését. A módszer különös hangsúlyt fektet a validáló, megerősítő kommunikációra, amely biztonságérzetet teremt a demenciával élő személy számára.

A szemléletformáló munka nemcsak intézményi keretek között valósult meg. A Területi Szakmatámogatási Rendszer konzorciumi partnereként 2025. október 28-án Egerben volt szakmai nap az idősök szociális szolgáltatását végző szakemberek számára.

Szakmai konferencián 60 fő részére tartott előadás keretében mutattam be a Silviahemmet-módszer alapelveit és a módszer alappilléreit. A visszajelzések megerősítették, hogy a demens ellátásban dolgozó szakemberek nyitottak az olyan innovatív, ugyanakkor gyakorlatközpontú módszerekre, amelyek a mindennapi gyakorlatban és a szakmai kompetencia erősítésében is támogatást nyújtanak.

A Silviahemmet-módszer egyik legnagyobb erőssége, hogy rendszerszinten gondolkodik. Nem csupán az egyes gondozók felelősségére épít, hanem az intézményi kultúra átalakítását célozza. A közös szakmai nyelv, az egységes szemlélet és a teammunka erősítése hozzájárul ahhoz, hogy a demenciával élők kiszámítható, biztonságos és támogató környezetben élhessenek. Ez a megközelítés nemcsak az ellátottak életminőségét javítja, hanem a dolgozók szakmai elégedettségét és mentális jóllétét is növeli. Összességében elmondható, hogy a Silviahemmet-módszer alkalmazása a demens ellátásban nem csupán egy új szakmai eszközt jelent, hanem szemléletbeli paradigmaváltást is. Az emberi méltóság tisztelésén, az empátián és a tudatos kommunikáción alapuló gondozás hosszú távon fenntarthatóbb, hatékonyabb és emberibb ellátást tesz lehetővé. A szakmai közösség visszajelzései igazolják, hogy a munkatársak nyitottak a módszer befogadására és a minőségi demens ellátás iránt.

Vasné Csányi Erika
módszertani megbízott
Silviahemmet oktató

Bércei Idősek Otthona és Támogatott Lakhatás Heves Vármegye

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tanya-és Falugondnokok Egyesületének 2026. első negyedévében végzett szakmai munkája

2026-ban is folytatjuk a megkezdett szakmai munkánkat. Már az előző évben is a falu-és tanyagondokkal kapcsolatos kérdésekkel a TSZR- Falu-és tanyagondnoki munkacsoportjában foglalkoztunk.

Napi munkánk során továbbra is nagyon fontos az információ szolgáltatás, kapcsolattartás, és a szakmai találkozók szervezése, a szakmai találkozókra való részvétel.

2026. március végén Heves vármegyében 52 falu- és 2 tanyagondnoki szolgálat működik. Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyében 234 falu- és 10 tanyagondnoki szolgálat működik. A szolgáltatások számából adódóan sok kérdés érkezik Egyesületünkhöz.

2026. február 5-én Budapesten, a Máltai Szeretetszolgálat Egyesület központjában, a falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás és a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás együttműködése témakörben szakmai, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok, és a falu-és tanyagondnoki szolgálatok országos munkacsoportjainak közös programjára került sor. Ezen a szakmai fórumon egyértelművé vált, hogy a kistelepüléseken mennyire fontosak az együttműködések annak érdekében, hogy a településeken működtetett szolgáltatások elérjék valós céljukat.

Változások a falu-és tanyagondnoki szolgálatokkal kapcsolatban

Lényeges változás a falugondnoki szolgálatokkal kapcsolatban, hogy 2026. január 1-től már minden 1500 fő alatti település jogosulttá válik falugondnoki szolgáltatás indítására. Ez egy jelentős változás, mert korábban a jogosultsági határ 1000 fő volt. Ennek a jogszabályi változásnak köszönhetően közel 250 új település csatlakozhat a falugondnoki szolgálatokat működtető kistelepülések köréhez.

Amennyiben a falugondnoki szolgáltatás létesítését követően a település lakosságszáma tíz százalékot meg nem haladó mértékben emelkedik ezeröttszáz lakos fölé, a szolgáltatás tovább működtethető.

A falu- és tanyagondnoki szolgálat segíti a lakosságot az alapszolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, valamint közösségi és egyéni szükségletekhez való hozzáférésben. Ez nem változott, a szolgáltatáshoz kapcsolódó alapelvek továbbra is ugyanazok. A falu-és tanyagondnok kollégák feladatai rendkívül sokrétűek, de alapvetően, ahogy eddig is, a szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása a cél.

Természetesen ez nem ennyire egyszerű. Ahány település, annyi féle. Éppen ezért a szakmai programok írásakor a legfontosabb a jogszabályban meghatározott kötelező tartalmi elemek mellett a település adottságait figyelembe véve, egyedivé tenni azt.

Mert más lesz a feladat, és a feladatvégzés gyakorlata az 50 fős, és más lesz az 1200 fős településen. A hatékony szakmai működésre egy igazán jól megírt szakmai program, a fenntartó szemlélete, és a falugondnok személye lehet a garancia.

A második félévben szeretnénk összegyűjteni tapasztalatainkat az 1000 fő fölötti lélekszámú településeken működő falugondnoki szolgálatokkal kapcsolatban, és egy műhelymunka során értékelni azt.

Fontos változás továbbá, hogy 2026-ban a falugondnoki szolgálatok alaptámogatása szolgálatonként évi 6 343 500 forint, amely a működés alapfinanszírozását biztosítja, valamint kiegészítő támogatásra az az önkormányzat jogosult, amely falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatást tart fenn, és a falugondnoki szolgáltatást fenntartó önkormányzat a saját vármegyeszékhelyétől legrövidebb, közúton mért távolsága meghaladja a 25 kilométert. (Forrás: 2025. évi LXIX. törvény Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről).

Fontos szakmai feladatunk, és vállalásunk a szakmai találkozók, és személyes konzultációk megvalósítása mellett, hogy a képzésre várakozó falu- és tanyagondnokokat segítsük abban, hogy ne maradjanak le a képzésekről (az alap- és továbbképzésekről).

Nagyon fontos, hogy ne felejtsek el a munkáltatók az újonnan kinevezett kollégát a falu- és tanyagondnoki alapképzésre bejelenteni.

A képzésre az alábbi linken tudnak jelentkezni:

<https://nszi.hu/szakmai-tevekenysegek/kepzes/kepzezszervezes/kepzezszervezes-szocialis-szolgaltatast-vegzoeknek>

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 39. § (5) bekezdése kimondja, hogy falu-, illetve tanyagondnoki munkakörben csak olyan személy foglalkoztatható, akit a foglalkoztatás kezdő időpontját követő 15 napon belül a munkáltató bejelentett a munkakör betöltéséhez szükséges falu- és tanyagondnoki alapképzésre, és azt a munkakör betöltője a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított egy éven belül elvégzi.

A falu- és tanyagondnokok nem csak alapképzésre kötelezettek, hanem továbbképzésre is.

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet 2 § (1) bekezdése szerint a falu- és tanyagondnokok számára is a továbbképzési időszak tartama 4 év, kezdete a személyes gondoskodást nyújtó személy foglalkoztatása megkezdésének napja. A továbbképzési ciklus alatt 60 pontot kell megszereznie.

A továbbképzési pontok legalább 40%-át munkakörhöz kötött, legalább 20%-át kötelező, a fennmaradó továbbképzési pontokat (40%) választható továbbképzés teljesítésével is megszerezheti.

Az év második felében, a korábbi évek gyakorlata szerint továbbképzések szervezését tervezzük az alapképzéssel már rendelkező falu- és tanyagondnokok számára Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében és Heves vármegyében.

Események:

Egyesületünk 2021. évtől a Vármegyei Önkormányzattal együttműködve bonyolítja a falu- és tanyagondnokok továbbképzését. 2025-ben 29 falu- és tanyagondnok kolléga szerzett tanúsítványt. 2025. októberében 16 fő kezdte meg a képzést a Vármegyházán. A képzés 2026. januárban ért véget, sikeres vizsgát tett 16 falu- és tanyagondnok. A tanúsítványokat Bánné dr. Gál Boglárka a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Közgyűlés elnöke adta át.

Forrás: Bánné dr. Gál Boglárka facebook oldala
 (<https://www.facebook.com/photo/?fbid=1409594324514574&set=pcb.1409594394514567>,
 letöltve:2026.02.13.)

(forrás: saját képek)

BELÜGYMINISZTERIUM

Szakmai műhelymunka

2026. március 25-én Egerfarmos településen Heves vármegyében műhelymunkát tartottunk. A programon falugondokok, polgármesterek vettek részt. Hosszan beszélgettünk a szakmai működésről, a falu-és tanyagondoki szolgáltatokban rejlő lehetőségekről, valamint a nehézségekről, melyekkel a mindennapokban küzdenek a szakemberek és a fenntartók. Lényeges kérdések, mint a tevékenység napló vezetése, adminisztráció helyes vezetése, helyettesítés, alap-és továbbképzések témaköre mellett, hirtelen felmerülő kérdéseket is meg tudtunk beszélni. Nagyon hasznos, tartalmas délutánt töltöttünk együtt, és nem is értünk a végére, így hamarosan folytathatjuk egy újabb találkozás során. Egerfarmos polgármesterének és falugondokának hálás köszönettel tartozunk.

(Fotó: Ráti Vivien)

Kemény Bertalan Díj

2026-ban ismét lehetőség nyílik jelölések benyújtására, a Falufejlesztési Társaság felé.

„A Falufejlesztési Társaság 13/2008. (VII.17.) számú határozatával, Kemény Bertalan tiszteletére, mint a Falufejlesztési Társaság megalapítója és a falugondnoki szolgálat létrehozója emlékének megőrzésére, „KEMÉNY BERTALAN FALUFEJLESZTÉSI DÍJ” -at alapított. A díj alapításának célja, hogy erkölcsi elismerése legyen mindazon természetes személyeknek, országhatáron belül, illetve a Kárpát-medence területén, akik falugondnoki feladatukat 600 fő alatti lélekszámú településen és/vagy tanya térségben legalább 5 éve, kiemelkedő színvonalon végzik, valamint a vidék és falufejlesztés elkötelezettjeként, a vidék és falufejlesztés tekintetében, szűkebb környezetükben, vagy országos szinten kiemelkedő eredményeket értek el.”

BELÜGYMINISZTERIUM

Részletekért keressék fel a Falufejlesztési Társaság honlapját, ill. Egyesületünk megküldi e felhívást az önkormányzatok számára.

Lippai Szabolcsné
módszertani megbízott
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tanya-és Falugondnokok Egyesülete

BELÜGYMINISZTERIUM

